

1

ΑΡΧΕΙΟΤΑΕΙΟ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ 1999

Άνοιχτά Άρχεϊα Έκθέσεις Άνδρέα Τζήμα Άρχεϊο Ραδιοφωνικού Σταθμού Τρία γράμματα της Μέλπωσ
 Άξιώτη Έφημερίδες τοίχου τών φυλακών Μαρτυρίες πολιτικών κρατουμένων Τομέας Λογοτεχνών της
 ΕΔΑ Άρχεϊο Ένωσης Τεχνικών Έλληνικου Κινηματογράφου «Έξωκοινοβουλευτική Άριστερά» καί
 άρχεϊακά τεκμήρια Άρχεϊο ΕΚΟΝ Ρήγας Φεραΐος Από τήν ίστορία του Άρχεϊου του ΚΚΕ Φωτογραφικό
 Άρχεϊο Τεκμήρια της Έλληνικής Άντίστασης Τά άρχεϊα της Κομιντέρν Διεθνές Ίνστιτουτο Κοινωνικής
 Ίστορίας (Άμστερνταμ) Πολιτικοί πρόσφυγες στην Ούγγαρία Τών Άφανών Συναντήσεις Χρονικό

ΑΡΧΕΙΑ
 ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
 ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
 ΘΕΜΕΛΙΟ

Παράλληλα με την ταξινόμηση των μεγάλων αρχειακών ενότητων, ὅσων ἤδη ἔχουν ἐνταχθεῖ ἢ προστίθενται με τὴν πάροδο τοῦ χρόνου στοῦ ἀρχειακοῦ ὕλικό των ΑΣΚΙ, γίνεται προσπάθεια νά συγκροτηθοῦν θεματικές ἐνότητες βάσει τῶν τεκμηρίων πού παρέχουν μικρότερες συλλογές οἱ ὁποῖες φυλάσσονται στά ἀρχεῖα. Ἐπιδιώξῃ μας εἶναι νά διατηρηθεῖ ἡ αὐτοτέλεια τῶν μικρῶν αὐτῶν συλλογῶν, ἡ ταξινόμησή τους ὅμως νά γίνει με ἐνιαῖο τρόπο ὥστε, με τὴ συνδρομὴ καὶ τῆς ἡλεκτρονικῆς μηχανογράφησης, νά ὑπάρξει δυνατότητα χρήσης ἀπὸ τὸν ἀναγνώστη τῶν τεκμηρίων πού ἀφοροῦν ἐπιμέρους θέματα, γιὰ τὰ ὁποῖα τό σχετικό πληροφοριακό ὕλικό βρίσκεται διάσπαρτο στίς συλλογές αὐτές. Στά σημειώματα πού ἀκολουθοῦν γίνεται λόγος γιὰ δύο ἀπὸ τίς ἐνότητες αὐτές πού ἔχουν ἀρχίσει νά συγκροτοῦνται καὶ ἀφοροῦν: τίς ὁργανώσεις τῆς «ἐξωκοινοβουλευτικῆς ἀριστερᾶς», τῆς μεταπολιτευτικῆς κυρίως περιόδου, καὶ τὴν ὁργάνωση ΕΚΟΝ Πήγας Φεραῖος.

«Ἐξωκοινοβουλευτικὴ ἀριστερά» καὶ ἀρχειακά τεκμήρια

ΣΤΑ ΑΡΧΕΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ Ἱστορίας ἔχει ἀρχίσει νά συγκροτεῖται πρόσφατα ἓνα σῶμα τεκμηρίων σχετικό με τὴ δράση καὶ τὴ λειτουργία μικρῶν ἀριστερῶν ὁργανώσεων, συσπειρώσεων καὶ ὁμάδων πού ἔδρασαν στὸν ἐλληνικό χῶρο, τίς ὁποῖες, ἐάν θέλαμε σχηματικά νά τίς τοποθετήσουμε στὸν πολιτικό χάρτη, θά λέγαμε ὅτι βρίσκονται στά ἀριστερά τῆς «ἐπίσημης» Ἀριστερᾶς (ΕΔΑ, ΚΚΕ, καὶ μετὰ τὴ διάσπαση τοῦ 1968, ΚΚΕ καὶ ΚΚΕ ἐσωτερικοῦ). Πρὶν ἀναφερθοῦμε συνοπτικά στοῦ σχετικό ἀρχειακό ὕλικό καὶ στίς συλλογές, κυρίως τῆς μεταπολιτευτικῆς περιόδου, πού ἔχουν συγκεντρωθεῖ μέχρι σήμερα στά ΑΣΚΙ, θά ἦταν ἴσως χρήσιμο νά ἐπιχειρήσουμε μία σκιαγράφηση τῶν πολιτικῶν ὁμάδων πού παρήγαγαν τό παραπάνω ὕλικό, καθὼς καὶ ἐκείνων γιὰ τίς ὁποῖες περιέχονται συχνὰ πληροφο-

ρίες στά σχετικά τεκμήρια. Φυσικά ἡ ἀναφορά μας στὴν «ἐξωκοινοβουλευτικὴ ἀριστερά», στοῦ πλαίσιο τοῦ σημειώματος αὐτοῦ, θά ἐξαντληθεῖ ἀπλῶς σέ μία χονδρική σχηματικὴ περιγραφή τῶν πολιτικῶν προελεύσεων καὶ τῶν διαδρομῶν τῶν σχηματισμῶν πού μποροῦν νά ἐνταχθοῦν σέ αὐτήν, χωρὶς νά ὑπεισέλθουμε καθόλου στίς ἀντιστοιχίες τοῦ χώρου αὐτοῦ με τίς κοινωνικὲς διεργασίες καὶ τὰ κοινωνικά αἰτήματα πού ἐπιδίωξε νά ἐκφράσει.

Ἐνα πρῶτο ζήτημα πού ἀνακύπτει εἶναι νομίζω ἐκεῖνο τοῦ προσδιορισμοῦ, τῆς ταυτότητας τοῦ πολιτικοῦ χώρου στὸν ὁποῖο ἀναφερόμαστε. Παρὸτι ὁ χῶρος αὐτός δὲν ἀπέκτησε ποτὲ στοῦ σύνολο τοῦ ὁμοιογένεια καὶ χαρακτήρα ἐνιαίου ρεύματος, κατὰ καιροὺς ἔχουν χρησιμοποιοθεῖ ποικίλες διατυπώσεις σέ μία προσπάθεια νά προσδιορίσουν, νά

περιχαράκωσουν, νά χρωματίσουν είτε θετικά είτε αρνητικά τό σύνολο ή τμήματά του. Έτσι ὅροι, ἐφήμερης συχνά διάρκειας, ὅπως «Ἄκρα Ἀριστερά», «Συνεπής Ἀριστερά», «Επαναστατική Ἀριστερά», «Ἀριστεριστές», «Ἀναρχοαυτόνομοι» κλπ., χρησιμοποιήθηκαν ἐνίοτε στό τρέχον πολιτικό λεξιλόγιο. Ὅπως ἦταν ἀναμενόμενο ὁμως, δέν ἔγιναν ἀποδεκτοί ἀπό τό σύνολο οὔτε τῶν πομπῶν οὔτε τῶν ἀποδεκτῶν, καθώς πρόκειται γιά ἐκφράσεις ἰδεολογικά φορτισμένες, οἱ ὁποῖες ἀπέβλεπαν στήν ἀνάδειξη ή ἀπαξίωση ἐκείνου πού ἐπιχειροῦσαν νά προσδιορίσουν. Στό κείμενο αὐτό ἐπιλέξαμε νά χρησιμοποιήσουμε τόν ὅρο «ἐξωκοινοβουλευτική ἀριστερά», ὁ ὁποῖος εἶναι μᾶλλον ὁ εὐρύτερα ἀποδεκτός καί παράλληλα ὁ πιό «ἄχρωμος», καθώς βαρύνεται μέ τίς λιγότερες συνδηλώσεις. Παρόλα αὐτά βέβαια καί ὁ ὅρος αὐτός εἶναι ἀνακριβής καί ἐν μέρει παραπλανητικός, ἀφοῦ οὔτε ή παραμονή τῶν περισσότερων τουλάχιστον ὁργανώσεων τῆς «ἐξωκοινοβουλευτικῆς ἀριστερᾶς» ἐκτός κοινοβουλίου ἀποτελέσει ἐπιλογή τους, οὔτε ή δράση τους ἐπικεντρώθηκε ἀποκλειστικά σέ ζητήματα πού εἶχαν σχέση μέ τό ζήτημα τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐκπροσώπησης.

Ἡ ἀσάφεια λοιπόν παραμένει, ὅπως ἐπίσης καί τό πρόβλημα τῆς ἔνταξης κάτω ἀπό ἕναν ἐνιαῖο –ἐν πολλοῖς αὐθαίρετο– τίτλο πολιτικῶν ὁμάδων μέ διακριτή πολιτική προέλευση καί ἰδεολογικό στίγμα, οἱ ὁποῖες, σέ ὁρισμένες μάλιστα

περιπτώσεις, ἐπέλεξαν διαφορετικές μορφές δράσης γιά τήν πραγματοποίηση τῶν πολιτικῶν τους στόχων. Τό πρόβλημα μάλιστα ἐπιτείνεται ἀπό τό γεγονός ὅτι ὁ χῶρος αὐτός συναπαρτίστηκε –σέ ὁρισμένες μάλιστα φάσεις τῆς διαδρομῆς του κατά πλειοψηφία– ἀπό πρόσωπα, πού εἴτε δέν ἐντάχθηκαν στίς ὁργανώσεις τῆς «ἐξωκοινοβουλευτικῆς ἀριστερᾶς» εἴτε διατήρησαν μέ αὐτές χαλαρή ὀργανωτική σχέση, συμμετείχαν ὁμως ἐνεργά σέ πρωτοβουλίες τοῦ χώρου προσδίδοντάς του τό εἰδικό ἐκεῖνο χρῶμα πού συνιστᾶ τό βασικό στίγμα του.

Αὐτή ὁμως εἶναι ή μία ὄψη τοῦ πράγματος. Ἡ ἄλλη καί οὐσιαστικότερη νομίζω ὅτι εἶναι ή ὑπαρξη καί δράση ἑνός

πολιτικοῦ χώρου, συγκροτούμενου ἀπό ἀριστερές ὁμάδες καί ὁργανώσεις, στίς ὁποῖες μποροῦν νά ἐντοπιστοῦν κάποια κοινά χαρακτηριστικά, τόσο ὡς πρὸς τίς ἰδεολογικές καταβολές, ὅσο καί ὡς πρὸς τίς πολιτικές ἐπιλογές καί τή δράση πού ἀνέπτυξαν. Δέν εἶναι ἄλλωστε τυχαῖο τό γεγονός ὅτι ἐκεῖνες πού συστοιχίζονται στό χῶρο αὐτό –παρά τίς ἐντονότατες ὁρισμένες φορές ἰδεολογικές συγκρούσεις πού δημιουργήθηκαν ἀνάμεσά τους καί τήν πολεμική πού συναντᾶ κανεῖς στά ἔντυπα πού ἐξέδιδαν οἱ ἐπιμέρους πολιτικοί σχηματισμοί– συχνά ἀκολούθησαν κοινές διαδρομές, εἶχαν παρόμοιες ἐπιλογές σέ ζητήματα αἰχμῆς καί συνεργάστηκαν εἴτε μέ ἀφορμή ἐκλογικές ἀναμετρήσεις εἴτε στό πλαίσιο κάποιων κοινῶν πολιτικῶν πρωτοβουλιῶν.

Ἡ συγκρότηση καί ή διαδρομή τῶν παραπάνω ὁργανώσεων καί ὁμάδων νομίζω ὅτι σχετίζεται στενά μέ τίς εἰδικές συνθήκες πού ἐπικράτησαν στό ἑλληνικό κομμουνιστικό κίνημα. Ἐπίσης συνδέεται μέ τίς ἐπιρροές καί ἐπιδράσεις πού δέχτηκε τό τελευταῖο ἀπό τίς ἀνακατατάξεις πού συνέβησαν στό διεθνές κομμουνιστικό κίνημα καί τίς διεργασίες πού συντελέστηκαν στό εὐρύτερο φάσμα τῆς ἀριστερᾶς. Ἐάν ἐπιχειροῦσαμε μιά χονδρική ταξινόμηση τοῦ χώρου τῆς «ἐξωκοινοβουλευτικῆς ἀριστερᾶς», θά μπορούσαμε νομίζω νά διακρίνουμε δύο κύριες πηγές τροφοδότησής του, οἱ ὁποῖες, παρότι ἐκκινοῦν ἀπό διαφορετικές ἀφετηρίες, συγκλίνουν, καθώς καί οἱ

δύο καταλήγουν στην –σηματικά τουλάχιστον– έξ ἄριστερῶν κριτική τῆς πολιτικῆς τοῦ ΚΚΕ καί κατόπιν τοῦ ΚΚΕ ἐσωτερικοῦ, τόσο στό ἐπίπεδο τῶν στρατηγικῶν ἐπιλογῶν ὅσο καί στό ἐπίπεδο τῆς τρέχουσας πολιτικῆς πρακτικῆς καί τῶν μεθόδων ὑλοποίησής της.

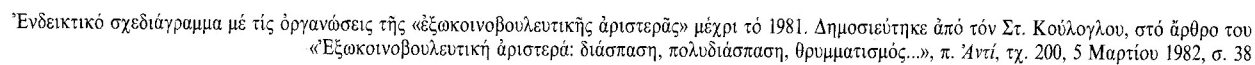
Ἡ πρώτη πηγή τροφοδότησης συσχετίζεται ἄμεσα μέ τίς ἐξελίξεις στήν ΕΣΣΔ, μέ τόν τρόπο πού βιώθηκαν οἱ παρεμβάσεις τοῦ ΚΚΣΕ καί τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνoῦς στό ἑλληνικό κομμουνιστικό κίνημα, καθώς καί μέ τήν ἀντίστοιχη ὀξεία σύγκρουση πού αὐτές πυροδότησαν στό ἐσωτερικό τοῦ ἑλληνικοῦ κομμουνιστικοῦ κινήματος. Τμήμα λοιπόν τῆς «ἐξωκοινοβουλευτικῆς ἀριστερᾶς» ἀνάγει τίς ρίζες του στή δεκαετία τοῦ 1950 καί συνδέεται μέ τά γεγονότα τῆς Τασκένδης, τήν καθαίρεση τοῦ Ν. Ζαχαριάδη καί ὅσα συνέβησαν στήν 7η ὀλομέλεια τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΕ τό 1957. Στελέχη τοῦ χώρου αὐτοῦ ἐπαιζαν καθοριστικό ρόλο ἀργότερα στή συγκρότηση «μαρξιστικῶν-λενινιστικῶν» ὁργανώσεων, οἱ ὁποῖες θεωροῦσαν τόν ἑαυτό τους ἐκφραστή τῆς αὐθεντικῆς παράδοσης τοῦ ΚΚΕ, κατήγγελλαν τήν ὑπάρχουσα ἡγεσία του καί ἐπιδίωκαν τήν ἀνασυγκρότηση ἢ τήν ἀνασύσταση τοῦ κόμματος τῆς ἐργατικῆς τάξης, τό ὁποῖο ὑποστήριζαν ὅτι εἶχε διαλυθεῖ. Ἐπρόκειτο λοιπόν περισσότερο γιά μία κίνηση ἐπιστροφῆς στίς ρίζες καί ὄχι ρήξης μέ αὐτές, ἢ ὁποία στό πλαίσιο τῆς διεθνoῦς συγκυρίας τῆς δεκαετίας τοῦ 1960-1970, ἀπέκτησε ὡς

σημεῖο ἀναφορᾶς τίς ἰδεολογικοπολιτικές κατευθύνσεις τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος Κίνας καί σέ μικρότερο βαθμό τοῦ Κόμματος Ἑργασίας τῆς Ἀλβανίας, ἐνῶ διά τῆς τεθλασμένης συναντήθηκε μέ τήν πρακτική τῶν «μαοϊκοῦ» προσανατολισμοῦ ὁργανώσεων τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Τά πρῶτα συγκροτημένα σπέρματα τοῦ χώρου αὐτοῦ ἐμφανίζονται στά μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ 1960, μέ τή δημιουργία κάποιων πυρήνων, τῶν ὁποίων ἡ δράση συνεχίστηκε στήν περίοδο τῆς δικτατορίας, ἐνισχύθηκε τά πρῶτα χρόνια τῆς μεταπολίτευσης καί ἄρχισε νά συρρικνώνεται στίς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ 1980.

Ἡ δευτέρα πηγή τροφοδότησης τῆς «ἐξωκοινοβουλευτικῆς ἀριστερᾶς» σχετίζεται μέ τίς διεργασίες στόν εὐρύτερο χώρο τῆς εὐρωπαϊκῆς κυρίως ἀριστερᾶς ἀπό τή δεκαετία τοῦ 1960, καθώς καί μέ τήν ἐπίδραση ἀπό τή δράση τῶν ἐθνικοαπελευθερωτικῶν, ἀντιμπεριαλιστικῶν κινήματων στίς χώρες τοῦ «τρίτου κόσμου». Στά τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ '60 καί κυρίως στά πρῶτα χρόνια τῆς δεκαετίας τοῦ '70, ἐμφανίζονται, κατά κύριο λόγο μεταξύ τῶν Ἑλλήνων πού ζοῦσαν ἢ εἶχαν καταφύγει ἐξαιτίας τῆς δικτατορίας στό ἐξωτερικό, οἱ πρῶτες ἑλληνικές ὁμάδες ἢ ὁργανώσεις πού εἶναι ἐπηρεασμένες ἀπό τό πνεῦμα τοῦ Μάη τοῦ '68 καί συντάσσονται μέ τό ἰδεολογικοπολιτικό ρεῦμα τῆς Νέας Ἀριστερᾶς, ὅπως αὐτό διαμορφωνόταν τήν ἐποχή ἐκείνη στή Δυτική Εὐρώπη. Ἡ πορεία τους στόν ἑλληνικό

χώρο ἀκολούθησε διαδρομή ἀνάλογη μέ αὐτήν τῶν «μαρξιστικῶν-λενινιστικῶν» ὁργανώσεων, θά μπορούσαν ὅμως ἴσως νά σημειωθοῦν δύο πρόσκαιρες ἀναλαμπές, μία στά τελευταῖα χρόνια τῆς δικτατορίας καί μία δευτέρα στά τελευταῖα χρόνια τῆς δεκαετίας τοῦ '70 καί στά πρῶτα χρόνια τῆς ἐπόμενης.

Οἱ τροτσκιστικῶν καταβολῶν ὁργανώσεις μέ συνεχή ἀπό τή δεκαετία τοῦ 1930, συχνά δυναμική ἀλλά ἀριθμητικά ἱσχνή, παρουσία στήν Ἑλλάδα ἔχουν διαφορετικά γνωρίσματα ἀπό τίς ὑπόλοιπες ὁργανώσεις τοῦ χώρου αὐτοῦ, καθώς ἀκολούθησαν διαφορετικές πολιτικές ἐπιλογές καί ἐπιδίωξαν νά ἀποκτήσουν διακριτή πολιτική ταυτότητα. Ἀπό τά μέσα ὅμως περίπου τῆς δεκαετίας τοῦ '60 παρατηρεῖται μία ἀνασυγκρότηση τοῦ χώρου αὐτοῦ, ἡ ὁποία μέσα ἀπό διαδικασίες ἀποσχίσεων, διασπάσεων καί ἐπιμέρους συγκροτήσεων, κατά τή διάρκεια τῆς δικτατορίας καί στά πρῶτα χρόνια τῆς μεταπολίτευσης ὁδηγεῖ τμήματά του νά προσεγγίσουν τό ὑπόλοιπο ρεῦμα τῆς «ἐξωκοινοβουλευτικῆς ἀριστερᾶς». Παράλληλα ἄλλωστε, ἐκτός ἀπό τίς ὁργανώσεις ἐκεῖνες πού ἀνήκουν ἢ ἐπιδιώκουν νά ἐνταχθοῦν στή 4η Διεθνή, ὀρισμένες ἀπό τίς ὑπόλοιπες ὁργανώσεις τῆς «ἐξωκοινοβουλευτικῆς ἀριστερᾶς» εἶναι ἐπηρεασμένες καί φιλικά διακείμενες πρὸς τίς ἰδέες τοῦ ἱστορικοῦ ἡγέτη τοῦ ρεύματος Λ. Τρότσκι. Ἐπόμενο εἶναι, λοιπόν, στό ἀρχεϊακό ὑλικό τῶν ὁργανώσεων τῆς «ἐξωκοινοβουλευτικῆς ἀριστε-

ρᾶς» νά ἀνευρίσκονται ἄμεσες καί ἔμμε-
σες μαρτυρίες γιά τή δραστηριότητα τῶν
«τροτσκιστικῶν» ὀργανώσεων.

Οἱ ἀναρχικές ὁμάδες καί συσπειρώ-
σεις, ἂν καί δέν ἐντάσσονται μέσα στά
ὅρια τοῦ παραπάνω περιγράμματος –δέν
αὐτοπροσδιορίζονται ἄλλωστε ὡς τμήμα-
τα τῆς ἀριστερᾶς, γεγονός πού ἀποτελεῖ
κοινό χαρακτηριστικό γιά ὅλες τίς ὀργα-
νώσεις τῆς «ἐξωκοινοβουλευτικῆς ἀρι-
στερᾶς»–, διατηροῦν σέ ὀρισμένες πε-
ριπτώσεις δεσμούς καί διαύλους ἐπικοι-
νωνίας μέ τό χώρο αὐτό, μέ ἀποτέλεσμα
ὅψεις τῆς δράσης τους νά μποροῦν νά
ἐντοπιστοῦν στό ἀρχεῖακό ὑλικό ὅπου
ἀναφερόμαστε.

Σέ ὅσες περιπτώσεις εἶχαμε κατα-
γραφές τῆς ἐπιρροῆς τῶν κομμάτων καί
ὀργανώσεων τῆς ἀριστερᾶς (βουλευτικές
καί δημοτικές ἐκλογές, φοιτητικές ἐκλο-
γές, ἐκλογές σέ σωματεῖα ἐργαζομένων
κλπ.), οἱ πολιτικοί σχηματισμοί πού θά
μποροῦσαν νά τοποθετηθοῦν στήν «ἐ-
ξωκοινοβουλευτική ἀριστερά» ὑπῆρξαν
πάντοτε μικρή μειοψηφία. Παρ' ὅλα αὐτά
ὅμως ἡ παρουσία τοῦ χώρου αὐτοῦ στόν
τομέα τῆς παραγωγῆς κάθε μορφῆς ἐντυ-
που ὑλικοῦ εἶναι ἐξαιρετικά ἐντονή.
Ἰδίως ἀπό τή μεταπολίτευση καί μετά
ἔχουν ἐκδοθεῖ δεκάδες περιοδικά καί
ἐφημερίδες καί ἔχουν ἐκτυπωθεῖ χιλιά-
δες μπροσουρες, προκηρύξεις, ἀφίσες,
τρίκ, πού προέρχονται ἀπό τίς ἴδιες τίς

ὀργανώσεις τοῦ χώρου αὐτοῦ, ἀπό ὁμάδες
καί πολιτικά σχήματα πού κινοῦνταν στό
ἰδεολογικό περιβάλλον τοῦ ἤ ἀπό πολυά-
ριθμες ἐπιτροπές πού συστάθηκαν μέ
ἀφορμή συγκυριακά ζητήματα καί ἀπο-
τέλεσαν ζωντανό συστατικό του. Τό
ποικιλόμορφο αὐτό ὑλικό –καθώς ἐπί-
σης καί ὅποια τεκμήρια ὑπάρχουν ἀπό
τήν ἐσωτερική ζωή τῶν ὀργανώσεων–
συνιστοῦν πολύτιμη παρακαταθήκη γνώ-
σεων γιά τήν ἱστορία τῆς «ἐξωκοινο-
βουλευτικῆς ἀριστερᾶς» στήν Ἑλλάδα.
Ἀποτελοῦν ὅμως γενικότερα καί ἕνα
ὕλικό χρήσιμο στήν πολιτική καί κοινω-
νική ἱστορία, καθὼς γεγονότα τῆς πρό-
σφατης ἱστορίας φωτίζονται ἀπό μιά
διαφορετική ὀπτική γωνία, ἐνῶ παράλλη-
λα μέσα ἀπό τό ὑλικό αὐτό καταγράφον-
ται οἱ ἰδεολογικές συγκρούσεις, οἱ συ-
γκλίσεις καί οἱ ἀποκλίσεις ρευμάτων τῆς
ἐλληνικῆς ἀριστερᾶς, οἱ ἐπιρροές καί οἱ
ὁσμήσεις μέ τό διεθνές ἀριστερό κίνημα.

Στά ΑΣΚΙ, ὅπως ἀναφέραμε καί πα-
ραπάνω, ἔχουν δωρηθεῖ ὀρισμένες συλ-
λογές, ὅπου ἀνάμεσα σέ ἄλλο ἀρχεῖακό
ὕλικό, περιλαμβάνονται καί τεκμήρια γιά
τίς ὀργανώσεις τοῦ χώρου αὐτοῦ καί τή
δράση τους: κυρίως προκηρύξεις, μπρο-
σουρες, περιοδικά, ἐφημερίδες, τρίκ, ἀφί-
σες καί ἀποκόμματα ἐφημερίδων σχετικά
μέ τή δράση ὀργανώσεων, ἐπιτροπῶν,
ἐργατικῶν καί φοιτητικῶν παρατάξεων
πού ἀνήκουν στό περιβάλλον τῆς «ἐξω-

κοινοβουλευτικῆς ἀριστερᾶς» καί ἀφο-
ροῦν κυρίως τή χρονική περίοδο 1975-
1994. Τό ὑλικό αὐτό βρίσκεται σήμερα σέ
διαδικασία καταγραφῆς καί ταξινόμη-
σης, ἔτσι ὥστε σύντομα ἐλπίζουμε νά
καταστεῖ εὐχερῆς ἡ χρήση τοῦ ἀπό κάθε
ἐνδιαφερόμενο.

Βέβαια τό σημαντικό ἀρχεῖακό ὑλι-
κό πού ἔχει συγκεντρωθεῖ μέχρι σήμερα,
δέν καλύπτει ἀκόμη τό σύνολο τῶν
δραστηριοτήτων τοῦ χώρου. Εἶναι ἀπο-
σπασματικό, παρουσιάζει χρονικά χά-
σματα καί ἀφορᾷ τμήμα μόνο τῶν πολιτι-
κῶν σχηματισμῶν τῆς «ἐξωκοινοβου-
λευτικῆς ἀριστερᾶς» καί τῆς δράσης
τους. Ὁ ἐμπλουτισμός τῶν συλλογῶν μέ
νέες προσκτήσεις εἶναι ἀναγκαῖος καί
χρήσιμος, καθὼς θά ἐπέτρεπε τήν κατά τό
δυνατόν κάλυψη τῶν ὑπαρχόντων κενῶν
καί θά βοηθοῦσε στή συγκρότηση μιᾶς
τράπεζας τεκμηρίων καί πληροφοριῶν,
μιᾶς ἀνοικτῆς «ἀποθήκης» γνώσης καί
αὐτογνωσίας, γιά τήν ἱστορία ἐνός δρα-
στήριου κομματιοῦ τῆς ἐλληνικῆς ἀρι-
στερᾶς, τοῦ ὁποῖου ἡ πολιτική δράση καί
ἡ συμβολή στή διακίνηση καί ζύμωση
τῶν ἰδεῶν δέν ὑπῆρξε εὐθέως ἀνάλογη μέ
τό μικρό ἀριθμητικά μέγεθος του.

Δημήτρης Δημητρόπουλος